

КО ЈЕ КО? у наивном сликарству словенских народа Европе.

ЕТНО-УМЕТНИЧКА БАШТИНА КОВАЧИЦЕ У ФУНКЦИЈИ АКТИВНОСТИ УНЕСКА

САЖЕТАК

Заједница Словака у Ковачици у фокусу је Националне комисије за сарадњу са Унеском на два маркантна плана: обележавање Дана матерњег језика и наивно сликарство. Оба плана функционишу као контрапункт, два вектора који се стапају у јединствен профил мултикултуре.

Унеско већ 23 година обележава 21. фебруара Међународни дан матерњег језика са намером да промовише и фаворизује вишејезичност и мултикултуралност на глобалном плану, будући да је данас од око 7000 језика, 2680 у опасности или процесу нестајања, а са њима и културна и интелектуална својина коју представљају за човечанство.

Мултилингвална друштва су и мултикултурна друштва, која уз помоћ матерњег језика наслеђују и чувају традиционална знања и посебну културу, због чега је Република Србија поносна на пример Ковачице и њених становника.

Заједница Словака, раније преко Фондације Бабка, а сада уз организацију Општине, обележава Међународни дан матерњег језика на проактиван начин, организовањем бројних предавања, округлих столова и дискусија са занимљивим и актуелним друштвеним темама, попут, питања интелектуалне својине и нематеријалне културне баштине, заштите ауторских права, усмене традиције, пресека мултикултуралности градова панонске низије, и друго, уз учешће домаћих и иностраних предавача и експерата.

Истим поводом организована је у централу Унеска у Паризу 2020 изложба поводом 20 година прославе Дана матерњег језика - као привилегија и као награда - оставивши запажен траг на дипломатску елиту и бројне Парижане. Упечатљив део културног асамбља Словака у Војводини настао је када се Ковачица поставила на мапу југословенског наивног сликарства (уз Хлебине, Опарић и Далмацију), рођеног тридесетих година прошлог века, а усред бурних уметничких праваца модерне, због чега је Анатољ Жаковски наше наивно сликарство прогласио за мирацле уоугославе.

Иако на први поглед личе на пастиш и синхронијско сликарство, посматрајући слике Зузане Халупове, која је имала пивоталну улогу у Ковачици, као и слике њених наследница и наследника, намеће се утисак унутрашњег смисла, дијаде слике и речи, боје и матерњег језика, руралних мотива и посебне традиције. На сликама се остварује она нечујна сликарска полилогија између брдовите и ахроматске прапостојбине Словака и нове домовине, оличене хроматском радошћу жуте војвођанске равнице и прозрачно плавог неба.

Национална комисија за сарадњу са Унеском са радошћу поздравља све активности Ковачичана на оба поменута плана, па тако и најновију: КО је КО у наивном сликарству словенских народа у Европи.

Горан Милашиновић